

De invloed van crises op de vorming van menselijk kapitaal: case study's uit Ecuador

Samenvatting

Dit proefschrift omvat drie essays over de effecten van drie verschillende ingrijpende gebeurtenissen waardoor Ecuador respectievelijk in 1999, 2016 en 2020 getroffen werd. Hierbij gaat het om de effecten van een economische crisis in 1999, een aardbeving in 2016 en de coronapandemie in 2020 op de vorming van menselijk kapitaal in de kinderleeftijd. Dit proefschrift biedt een inschatting van de invloed die ingrijpende gebeurtenissen op korte, middellange en lange termijn hebben op de gezondheid en het onderwijs en op de bevolking in het algemeen. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van secundaire gegevens, universele landelijke bestuurlijke gegevens en op landelijk niveau representatieve enquêtes.

Het eerste essay gaat over de effecten van de economische crisis van 1999 in Ecuador. Tussen juli 1998 en eind 1999 beleefde Ecuador de zwaarste economische en financiële crisis uit de geschiedenis van het land, waarbij het bbp per inwoner in 1999 met 28% daalde. Op basis van landelijk representatieve gegevens op microniveau die zijn verzameld in 2012 en 2014 worden in dit essay de effecten van deze crisis op de vorming van menselijk kapitaal aangetoond. De ongunstige gevolgen voor kinderen die tijdens de crisis zijn geboren blijken ruim tien jaar na het macro-economisch herstel nog zichtbaar te zijn. Ook na controle voor leeftijd in maanden, enquête-effecten en geografische tijdseffecten blijkt dat de cohorten die tijdens de recessie geboren zijn 12 tot 16 jaar na de crisis 0,003 standaarddeviaties lagere Z-scores hebben voor lengte voor de leeftijd en 0,002 jaar minder onderwijs hebben genoten voor elke maand blootstelling in vergelijking met degenen die bij hun geboorte niet zijn blootgesteld aan de crisis. Dit betekent dat kinderen die zijn blootgesteld aan de gehele crisis 0,063 Z-score kleiner zijn en 0,042 jaar minder onderwijs hebben genoten.

Om een indruk te krijgen van de grootte van het effect: tussen 1985 en het begin van de crisis (een periode van 13 jaar) werden tieners gemiddeld 1,23 cm langer, terwijl kinderen die aan de crisis werden blootgesteld een halve centimeter kleiner werden. Dit betekent een verlies van vijf jaar vooruitgang op het gebied van voeding en antropometrische kenmerken. Op het gebied van onderwijs is er een verlies van één jaar vooruitgang. Meisjes en kinderen die zijn geboren in stedelijke huishoudens hebben het meest te lijden gehad. Het is onwaarschijnlijk dat selectief baren van kinderen of bovenmatige kindersterfte van invloed zijn geweest op de resultaten. De hardnekkigheid van de negatieve effecten wijst op het bestaan van een armoedeval. Beleidsinterventies als antwoord op (economische) crises zouden daarom ook na macro-

economisch herstel door moeten gaan, om ook dergelijke langetermijngevolgen op microniveau tegen te gaan.

Het tweede essay gaat over de invloed van een grote aardbeving op 16 april 2016 aan de kust van Ecuador op schoolprestaties van kinderen. Aangezien de schade geografisch afgebakend was, kon gemakkelijk in kaart gebracht worden welke infrastructuur en welk deel van de bevolking was getroffen. Met een verschil-in-verschil-methode met gegeorefereerde gegevens zijn de schoolprestaties van kinderen die wel of niet door de aardbeving waren getroffen vergeleken. De enigszins paradoxale uitkomst was dat kinderen die naar school gingen in door de aardbeving getroffen plaatsen hoger scoorden op het gestandaardiseerde eindexamen ('Ser Bachiller'). Kinderen uit het getroffen gebied scoorden gemiddeld 0,254 tot 0,30 (van de 10) punten hoger op het examen en hun slagingspercentage lag 12 procentpunt hoger. De aardbeving werd een kans omdat er meer geld ging naar het getroffen gebied. Om precies te zijn ging de aardbeving samen met hogere uitgaven aan onderwijs per student en verbeterde toegang tot onderwijsvoorzieningen zoals computers, laboratoria en internet. Dit kwam tot uitdrukking in hogere toetsscores.

In het essay worden ook andere aardbeving-gerelateerde factoren verkend, zoals toegenomen solidariteit met leraren, ouders en de gemeenschap en een sterkere betrokkenheid bij onderwijs. Over het geheel genomen wijzen de resultaten erop dat de aardbeving kansen bood aan de regio omdat al bestaande problemen hierdoor zichtbaar werden, de overheid en internationale organisaties geld beschikbaar stelden, en solidariteit en veerkracht binnen de gemeenschap toenamen. Uit de resultaten komt naar voren dat de hulpoperatie het verlies aan menselijk kapitaal verzachtte en de negatieve gevolgen van de natuurramp mogelijk ruimschoots gecompenseerd heeft.

Het proefschrift besluit met het derde essay. Dit gaat over het effect van de coronalockdowns op de gezondheid van pasgeborenen in Ecuador. Het vernieuwende van dit essay is het gebruik van universele bestuurlijke gegevens uit een ontwikkelingsland om het effect van de pandemie op een populatie pasgeborenen te onderzoeken. Het effect van de lockdowns op deze groep is nog niet eerder onderzocht. De effecten van de lockdown zijn gedifferentieerd onderzocht per geografisch gebied (platteland versus stad) en arbeidssector (formele versus informele). De belangrijkste resultaten zijn dat pasgeborenen die de lockdown hebben meegemaakt gemiddeld 34 gram minder wegen, 0,16 centimeter kleiner zijn, en een 2 procentpunt hogere kans hebben op een laag geboortegewicht dan pasgeborenen die de lockdown niet hebben meegemaakt. Dit betekent een verlies van ongeveer twee decennia vooruitgang op het gebied van voeding voor pasgeborenen in Ecuador. Het effect van de lockdown is sterker in stedelijk gebied en bij degenen die werkzaam zijn in de informele sector. Het essay biedt op basis van het onderzoek twee

mogelijke verklaringen voor de achteruitgang: 1) gestegen voedselprijzen waardoor gezinnen minder konden eten en/of hun toevlucht moesten nemen tot voedsel van slechtere kwaliteit, en 2) minder prenataal onderzoek vanwege beperkingen op het gebied van de mobiliteit.